

XARXA Sanitària i Social
de SANTA TECLA

Cambrà
Tarragona

**IMPACTE DEL SECTOR HOSPITALARI
A L'ECONOMIA LOCAL DE
TARRAGONA I EL VENDRELL**

Gener 2010

CONTINGUT

PRESENTACIÓ

INTRODUCCIÓ

TARRAGONA

EL SECTOR HOSPITALARI COM A GENERADOR DE RIQUESA A TARRAGONA:

- DADES DE PRODUCCIÓ
- RECURSOS ACTUALS
- RETORN DELS RECURSOS DEL SECTOR HOSPITALARI AL SISTEMA
- EFECTE MULTIPLICADOR A LA RIQUESA DE L'ECONOMIA
 1. MULTIPLICADOR DE LA PRODUCCIÓ
 2. MULTIPLICADOR DEL VALOR AFEGIT BRUT
 3. MULTIPLICADOR DE L'OCUPACIÓ

EL VENDRELL

EL SECTOR HOSPITALARI COM A GENERADOR DE RIQUESA AL VENDRELL:

- DADES DE PRODUCCIÓ
- RECURSOS ACTUALS
- RETORN DELS RECURSOS DEL SECTOR HOSPITALARI AL SISTEMA
- EFECTE MULTIPLICADOR A LA RIQUESA DE L'ECONOMIA
 1. MULTIPLICADOR DE LA PRODUCCIÓ
 2. MULTIPLICADOR DEL VALOR AFEGIT BRUT
 3. MULTIPLICADOR DE L'OCUPACIÓ

RESUM DE LES PRINCIPALS MAGNITUDS

PRESENTACIÓ

El present document tracta de posar de manifest la importància del sector hospitalari en l'àmbit de l'economia de Tarragona i del Vendrell, aportant la visió a la societat, de què el sector salut no és un sector generador únicament de despesa, sinó que és un **sector productiu que contribueix al creixement econòmic i que a més a més, estimula altres sectors econòmics del país.**

S'analitza el **sector hospitalari de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública (XHUP)** (Hospital Universitari Joan XXIII, Hospital de Sant Pau i Santa Tecla i Hospital del Vendrell) en les vessants d'atenció especialitzada i (Hospital Sociosanitari Francolí i Hospital Sociosanitari Santa Tecla Llevant) en la sociosanitària. Per tant, queda exclòs de l'estudi el sector privat i a més a més, altres línies del sector salut com l'atenció primària o de salut mental.

Així mateix, s'escapa de les pretensions d'aquest informe la difícil quantificació econòmica de la creació de benestar i cohesió social que fomenta aquest sector sobre la seva població

Existeixen diverses metodologies per quantificar l'aportació a la creació de riquesa al país per part del sector salut. En aquest cas ens hem basat en els anàlisis següents:

- **Valor Afegit Brut (VAB)**
- **Retorn de les despeses** del sector al conjunt del sistema.
- **Efecte multiplicador** del sector sobre la producció, el VAB i creació llocs de treball.

Les fonts utilitzades han estat entre d'altres:

- Fulls Econòmics CatSalut.
- Memòries anuals de l'ICS, H.U.Joan XXIII, H. Sant Pau i Santa Tecla i Hospital del Vendrell.
- Estudi Fundació Unió, Oct 2007 "El sector hospitalari com a sector econòmic".
- Idescat

INTRODUCCIÓ

La salut és un dels pilars de l'estat del benestar i com a tal és un dels sectors que té més importància dins la gestió pública, degut al seu impacte directe sobre la salut i el benestar dels ciutadans. De fet en els pressupostos de les Administracions Públiques és la partida de despesa que més pes específic representa, arribant en el cas de Catalunya a representar al voltant del 30% del total dels pressupostos de la Generalitat.

La salut és l'element de la vida més apreciat i valorat per la ciutadania. És un bé superior, de primera necessitat i sense substitució possible. Es defineix com la capacitat de cada individu de desenvolupar el seu potencial físic i cognoscitiu, es part del capital humà, un dels determinants claus del creixement econòmic.

Tradicionalment la salut s'ha analitzat sota la perspectiva de la despesa que suposa dins dels pressupostos públics en uns entorns d'escassetat de recursos, culpant-la de ser un dels principals motius de l'existència dels dèficits públics.

No obstant, la funció principal del sector ja provoca un augment de la productivitat, reduint les hores d'absentisme laboral i la mortalitat prematura. A Anglaterra s'ha estimat que en els darrers 200 anys al menys la tercera part del desenvolupament econòmic s'explica per la millora en la salut (Forgel 1991) i l'evidència empírica indica que cada any de vida guanyat resulta en un creixement per càpita potencial de 2 a 4% (Weil 2005).

Però la sanitat a més a més d'acomplir amb la seva funció principal com a prestadora de serveis sanitaris als ciutadans, genera un alt valor afegit a l'economia com ho mostra el fet de representar al voltant del 5,1% del PIB i el 5,6% de l'ocupació de tot l'Estat. Hi ha països com Alemanya on representa un 10,6% del PIB i un 10% de l'ocupació, la qual cosa ens indica que hi ha un gran recorregut per fer en quant a despesa e inversió en aquest sector per assolir nivells europeus.

Històricament, el sector sanitari és un dels 5 sectors econòmics més importants en termes de producció juntament amb les Administracions Públiques, els serveis de

restauració, la indústria de vehicles i la construcció. Addicionalment és l'únic que té una activitat no cíclica i que es relaciona amb els altres sectors transversalment, essent el sector candidat ideal per esdevenir el motor principal de l'economia en l'actual conjuntura de crisi a través dels efectes multiplicadors que provoca en la resta, la creació d'ocupació i el manteniment de la demanda interna.

La demanda de bens i serveis per a les prestacions sanitàries abasta tots els sectors productius, especialment l'alimentació, el tèxtil, materials de construcció, vehicles, serveis generals de manteniment, serveis informàtics, allotjament, transport, telecomunicacions, I+D, educació i d'altres.

És un sector amb poca necessitat d'importar bens i serveis per tant no genera desequilibris en la "balança comercial exterior". A més a més actua com a element cohesionador generant riquesa en tot el territori, negoci i ocupació en proveïdors locals (en alguns territoris l'hospital és la principal empresa localitzada).

El sector farmacèutic és el que destina més recursos a la investigació en I+D, necessitant dels centres hospitalaris per a efectuar assaigs clínics.

El sector salut afavoreix la transferència de coneixements mitjançant la connexió directe entre la Universitat i els centres assistencials. També dedica molta atenció a la formació continuada.

El sector és un demandant de renovacions i innovacions tecnològiques molt important, actualitzant constantment el seu equipament amb l'objectiu de guanyar eficiència i qualitat assistencial.

Avui en dia amb la caiguda de l'activitat en el sector de la construcció, el sector sanitari ha guanyat pes específic com un dels principals sectors d'inversió, concretament el segon darrera de les Administracions Públiques.

En definitiva existeix una sinèrgia entre salut i creixement econòmic, que s'ha començat a documentar a nivell universal tant a partir de la demanda com de l'oferta. Un major creixement facilita una major inversió en salut i una millora de l'estat de salut contribueix a augmentar la capacitat productiva; generant un cercle de progrés i benestar. Ja en l'any 1993 el Banc Mundial convidava a "invertir en salut".

EL SECTOR HOSPITALARI COM A GENERADOR DE RIQUESA A TARRAGONA

DADES DE PRODUCCIÓ

ACTIVITAT	H.U. Joan XXIII	H. Santa Tecla	Total
Llits	360	180	540
Altes	20.163	9.366	29.529
Local	14.676	7.099	21.775
Externa	5.487	2.267	7.754
Urgències	96.566	52.172	148.738
Local	74.055	32.893	106.948
Externa	22.511	19.279	41.790
Consultes Externes	206.716	175.749	382.465
Local	80.619	68.542	149.161
Externa	126.097	107.207	233.304
Hospital de dia	8.828	2.561	11.389
Local	6.520	1.976	8.496
Externa	2.308	585	2.893
Rehabilitació	10.613	2.384	12.997
Local	6.412	2.307	8.719
Externa	4.201	77	4.278
Activitat quirúrgica	14.062	7.871	21.933
- Intervencions programades	3.875	1.773	5.648
- Intervencions urgents	2.938	970	3.908
Cirurgia Major Ambulatoria	3.697	2.528	6.225
Cirurgia Menor Ambulatoria	3.552	2.600	6.152

El sector hospitalari a Tarragona atreu població no resident del Tarragonès, principalment Alt Camp i Conca de Barberà, Baix Camp i Baix Penedès, els quals originen un gran volum de negoci a la ciutat.

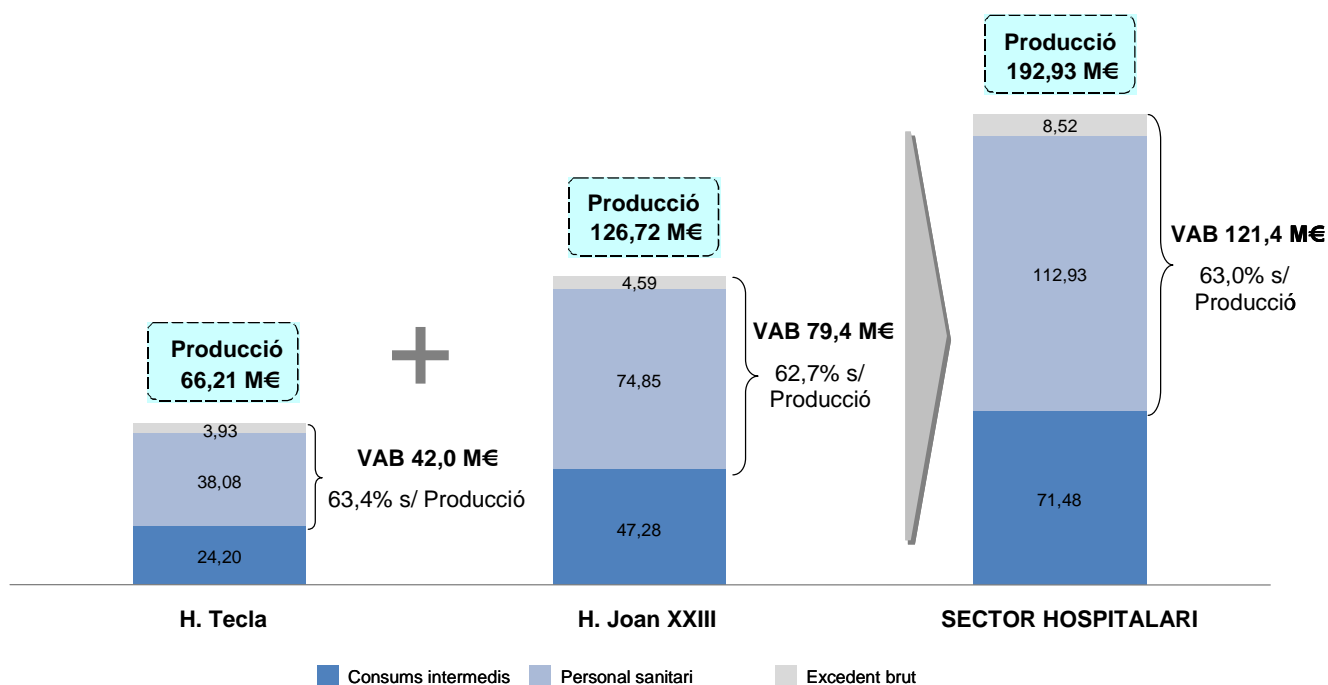
Al 2008, a Tarragona ciutat, concretament van haver-hi:

- 7.754 altes **no locals** (26% del total)
 - 41.790 urgències **no locals** (28% del total)
 - 233.304 consultes **no locals** (61% del total)
 - 4.278 sessions de rehabilitació **no locals** (32% del total)
-

RECURSOS ACTUALS

Quan parlem de sector hospitalari estem abastant l'atenció especialitzada de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública a Tarragona (representada per l'Hospital Universitari Joan XXIII i Hospital Sant Pau i Santa Tecla) i la seva branca sociosanitària composta per els centres sociosanitaris de Francolí (inclòs en les dades de l'Hospital Joan XXIII) i el sociosanitari de Santa Tecla Llevant (inclòs en les dades de l'Hospital Sant Pau i Santa Tecla).

- **Valor Afegit Brut (VAB)** = Sous i salaris + Cotitzacions Seguretat Social + Excedent Brut
- **Excedent Brut** = Resultat d'exploració + Amortitzacions + Provisions de circulat
- **Producció** = Facturació

Atenent a les definicions anteriors, ambdós hospitals tenen un **volum de producció conjunt de 193 Milions d'euros** estimats pel 2010 (66,21 MEURS a l'Hospital Sant Pau i Santa Tecla i 126,72 MEURS a l'Hospital Universitari Joan XXIII).

La part de la producció que és **valor afegir brut és del 63 %**, essent un dels sectors de l'economia que el té més alt. La raó fonamental és per la gran quantitat de personal qualificat que hi ha i per l'alt pes específic que comporta en la despesa de personal. Addicionalment, es tracta d'un servei de cobertura les 24 hores del dia durant tots els dies de l'any .

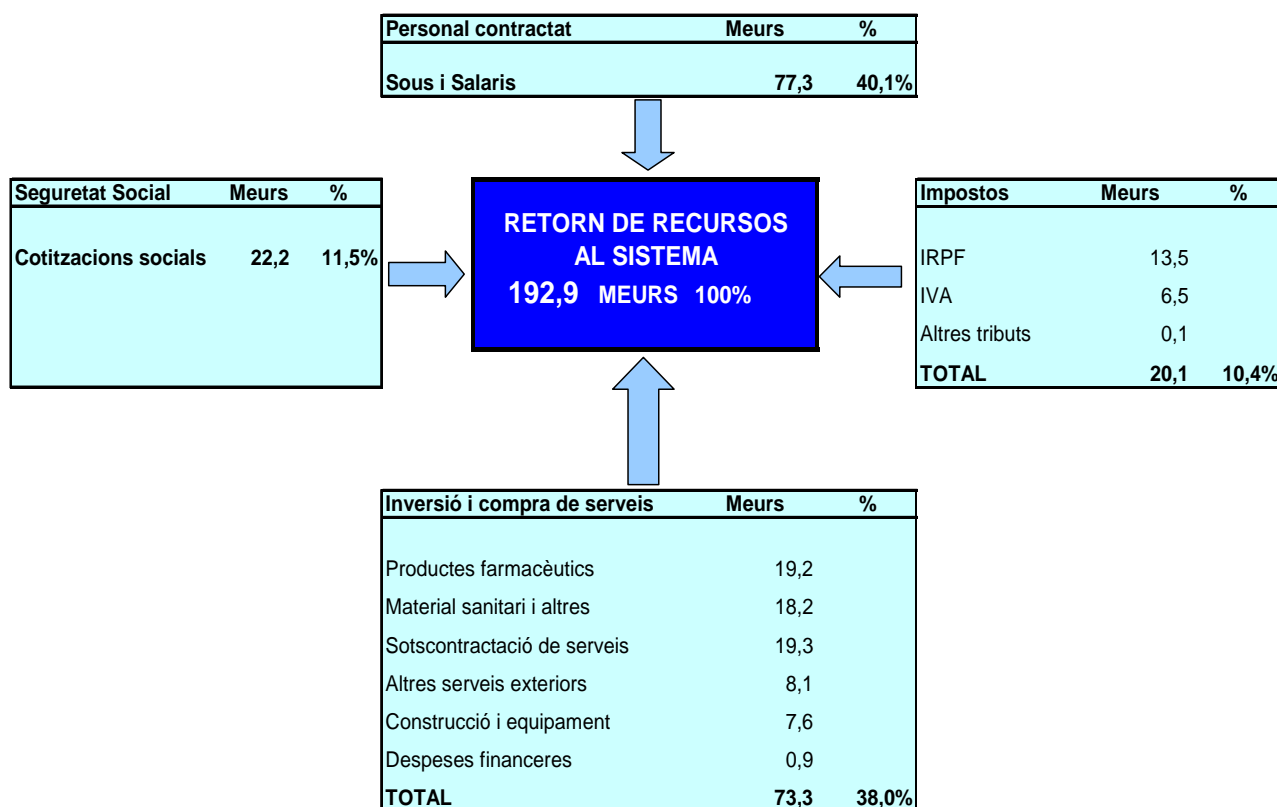
La quantificació en valor absolut d'aquest Valor Afegit en l'economia de Tarragona és de **121,4 MEURS**. D'aquests 112,93 MEURS són remuneracions al personal i les seves corresponents cotitzacions socials

RETORN DELS RECURSOS DEL SECTOR HOSPITALARI AL SISTEMA

Els recursos econòmics destinats en l'exploració anual del sector hospitalari a Tarragona tenen un retorn al sistema econòmic general per diferents vies:

- Creant ocupació directa (fomentant el consum intern de les famílies),
- A l'Administració per via impositiva (cotitzacions a la Seguretat Social i tributs estatals, autonòmics i locals)
- A altres sectors mitjançant la inversió i compres de serveis.

El sector hospitalari d'atenció a malalts d'aguts i sociosanitari de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública (XHUP) retorna al sistema 192,9 Milions d'euros mitjançant les seves despeses corrents i inversions. El 100% de la seva producció total anual.

Des d'una perspectiva econòmica, el **balanç social** és l'aportació del sector al sistema en forma de retribucions en sous i salaris i contribucions a la Seguretat Social. El balanç social representa el 52% del total de la despesa del sector hospitalari a malalts d'aguts de la XHUP a Tarragona. Concretament del 63% de VAB un 40% es destina a retribucions netes als seus treballadors, quantificats en 2.782 persones (amb inclusió de personal sotscontractat de cuina, neteja i manteniment) amb un import total de 77,3 MEURS. Per altra banda, les contribucions en càrregues socials a la Tresoreria de la Seguretat Social ascendeixen al 12% del total de la despesa, amb 22,2 MEURS.

Respecte als altres grups de retorn, el 38% de la despesa del sector es destina a la compra de serveis. Entre ells destaca el sector farmacèutic, el material sanitari i la subcontractació de serveis exteriors com hosteleria, neteja, manteniment o bugaderia principalment.

Per últim, a través de les retencions de l'IRPF als seus treballadors, pagaments d'IVA i altres tributs d'índole estatal, autonòmic i municipal, el sector hospitalari destina un 10% del total de la seva despesa corrent al pagament d'impostos, 20 MEURS aproximadament.

Per tant, el sector hospitalari a Tarragona es caracteritza per un alt grau de retorn al sistema dels seus recursos recaptats via la seva producció, amb un gran balanç social (52%) i fort arrossegament d'altres sectors important de l'economia (38%).

EFFECTE MULTIPLICADOR A LA RIQUESA DE L'ECONOMIA

En aquest apartat es valora l'impacte que transversalment provoca el sector salut sobre la resta de sectors de l'economia utilitzant els ratis d'interrelació del sector amb la resta de l'economia de les taules Input Output de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

En aquest punt, destaquem els ratis multiplicadors de l'economia, els quals indiquen l'efecte final sobre la producció, valor afegit i ocupació de tots els sectors, al incrementar-se en una unitat la producció d'un sector econòmic concret.

1. Multiplicador de la producció (facturació):

El rati del sector corresponent a aquest multiplicador és de 1,3. Això comporta que cada milió d'euros en la producció del sector salut indueix a la producció de 300.000 euros a la resta de sectors de l'economia que hi estan relacionats.

La capacitat dinamitzadora de la producció del sector (193 MEUR) sobre la resta de sectors productius de l'economia aplicant aquest rati, s'estima entorn als 58 MEUR.

Per tant l'aportació a la producció global a l'economia ascendeix a uns 251 MEUR de produïts directament pel sector hospitalari i induït per ell en els altres sectors econòmics.

2. Multiplicador del Valor Afegit Brut (VAB = Sous i salaris + Cotitzacions Seguretat Social + Excedent Brut):

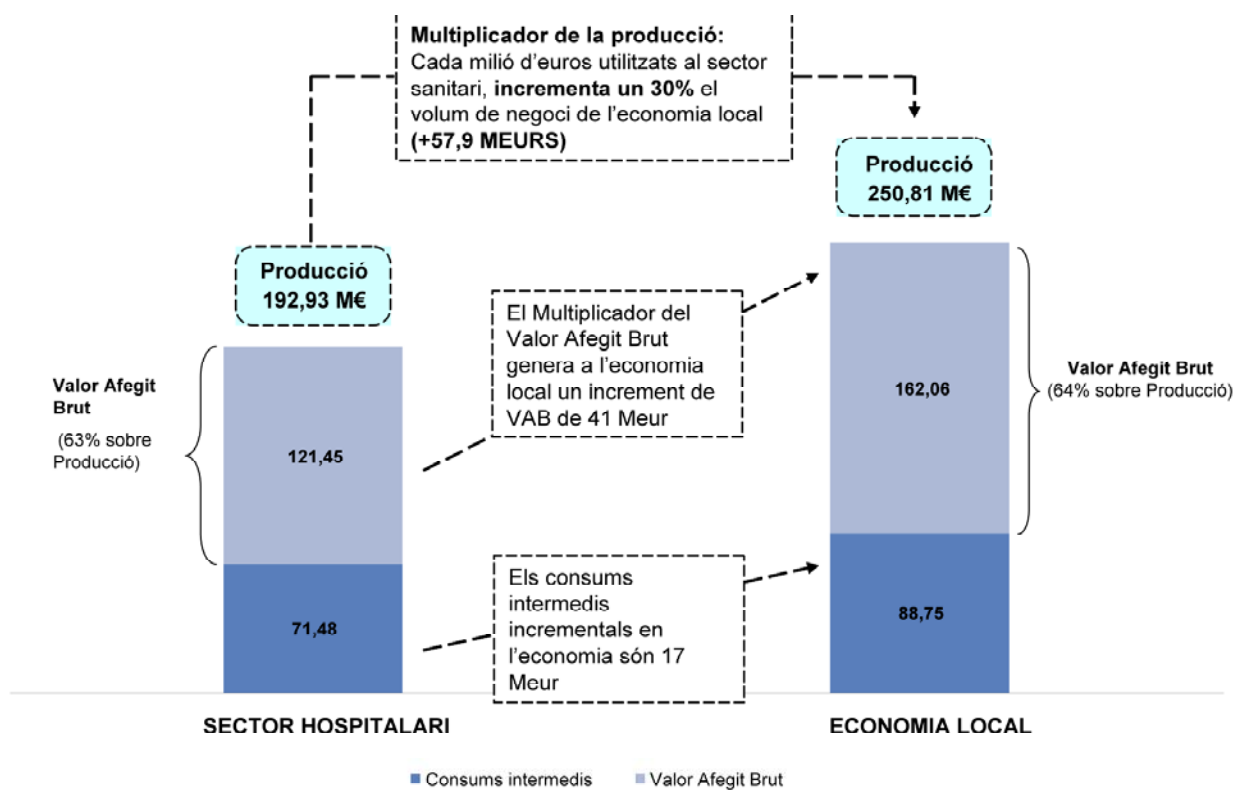
El rati del sector corresponent a aquest multiplicador és de 0,84. Això comporta que cada milió d'euros en la producció del sector salut genera 840.000 euros de valor afegit global en l'economia (tant el propi com el induït).

El sector hospitalari, al ser un sector de serveis, es caracteritza per un alt Valor Afegit, representant en el nostre cas el 63% de la seva producció.

Per tant, el Valor Afegit global a l'economia ascendeix a 162 MEUR, representant un 64% de la producció global (251 MEUR)

La representació gràfica de l'impacte dels dos multiplicadors anteriors és la següent:

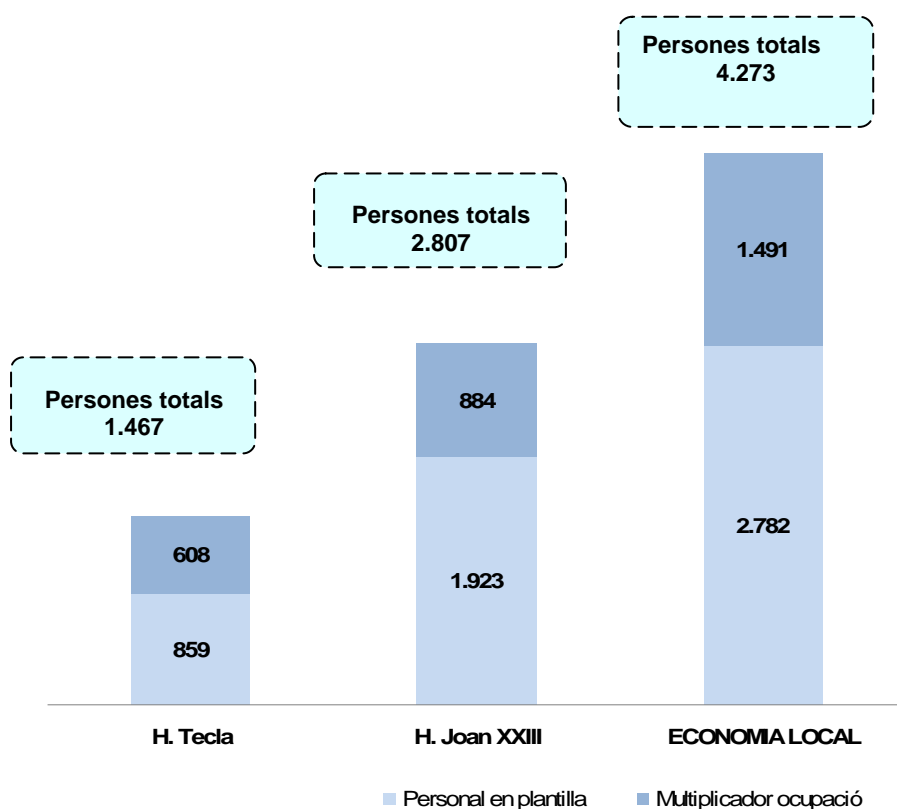

3. Multiplicador de l'ocupació

El següent gràfic reflexa l'efecte dinamitzador del sector sobre la creació de llocs de treball a altres sectors de l'economia mitjançant el multiplicador de l'ocupació. Aquest rati comporta que per cada milió d'euros de producció al sector sanitari, es generen 22 llocs de treball tant del propi sector com en els altres. Aquest rati és força rellevant ja que és un 15% superior a la mitjana de l'economia catalana.

Per tant, l'ocupació total seria d'uns 4.273 llocs de treball, representant el 4% del total de població activa de la ciutat de Tarragona, el 3% de la població activa del Tarragonès o el 1% de la província de Tarragona, aproximadament.

H. Tecla = Hospital Sant Pau i Santa Tecla + Sociosanitari Santa Tecla Llevant.
H. Joan XXIII = Hospital Joan XXIII + Sociosanitari Francolí.

EL SECTOR HOSPITALÀRI COM A GENERADOR DE RIQUESA AL VENDRELL

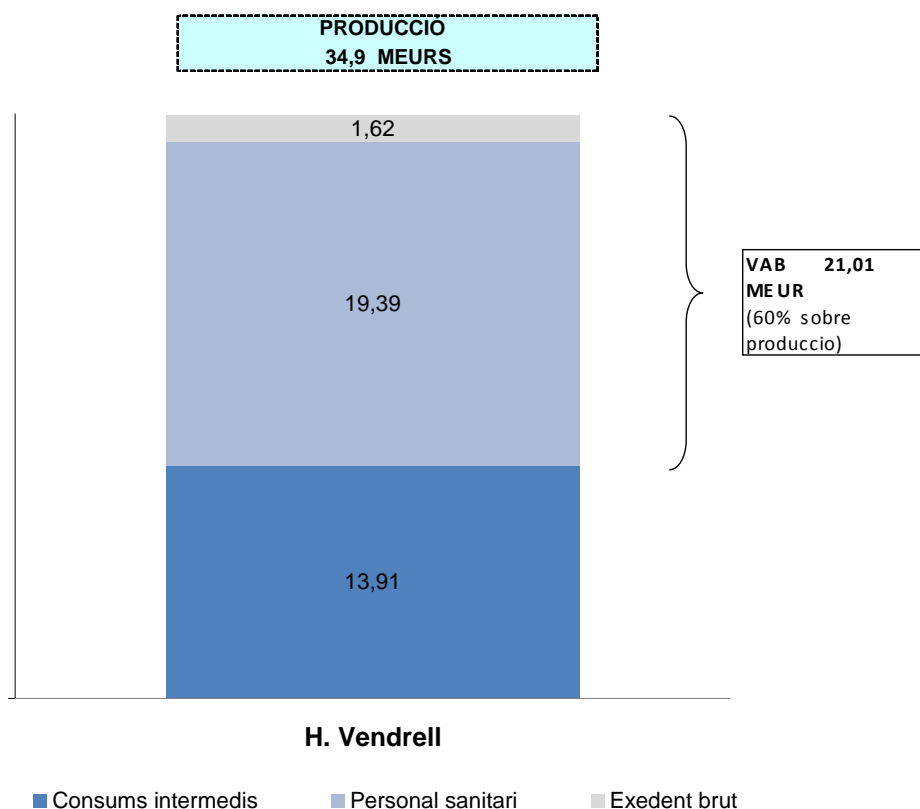
DADES DE PRODUCCIÓ

Activitat Hospitalària	H. Vendrell
Llits	120
Altes	7.574
Urgències	89.453
Consultes Externes	128.659
Hospital de dia	3.167
Activitat quirúrgica	7.337
- Intervencions programades	2.880
- Intervencions urgents	931
Cirurgia Major Ambulatoria	1.983
Cirurgia Menor Ambulatoria	1.543

RECURSOS ACTUALS

Quan parlem de sector hospitalari estem abastant l'atenció especialitzada de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública a El Vendrell (representada per l'Hospital del Vendrell).

- **Valor Afegit Brut (VAB)** = Sous i salaris + Cotitzacions Seguretat Social + Excedent Brut
- **Excedent Brut** = Resultat d'explotació + Amortitzacions + Provisions de circulant
- **Producció** = Facturació

El seu **volum de producció és de 34,9 Milions d'euros** estimats pel 2010. La part de la producció que és **valor afegir brut és del 60 %**, essent un dels sectors de l'economia que el té més alt. La raó fonamental és per la gran quantitat de personal qualificat que hi ha i per l'alt pes específic que comporta en la despesa de personal. Addicionalment, es tracta d'un servei de cobertura les 24 hores del dia durant tots els dies de l'any .

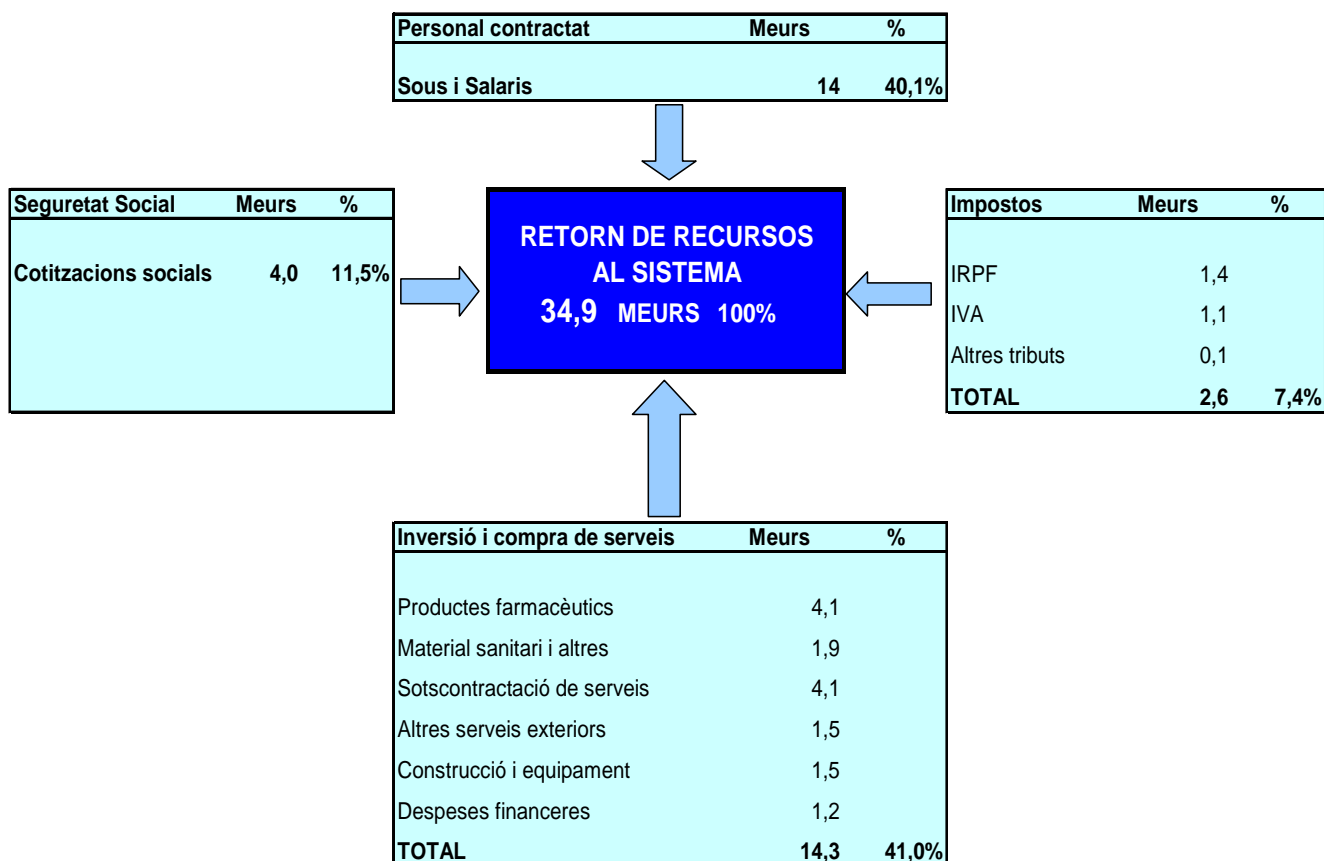
La quantificació en valor absolut d'aquest Valor Afegit en l'economia del Vendrell és de **21,01 MEURS**. D'aquests 18 MEURS són remuneracions al personal i les seves corresponents cotitzacions socials

RETORN DELS RECURSOS DEL SECTOR HOSPITALARI AL SISTEMA

Els recursos econòmics destinats en l'exploració anual del sector hospitalari al Vendrell tenen un retorn al sistema econòmic general per diferents vies:

- Creant ocupació directa (fomentant el consum intern de les famílies),
- A l'Administració per via impositiva (cotitzacions a la Seguretat Social i tributs estatals, autonòmics i locals)
- A altres sectors mitjançant la inversió i compres de serveis.

El sector hospitalari de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública (XHUP) retorna al sistema 34,9 Milions d'euros mitjançant les seves despeses corrents i inversions. El 100% de la seva producció total anual.

Des d'una perspectiva econòmica, el **balanç social** és l'aportació del sector al sistema en forma de retribucions en sous i salaris i contribucions a la Seguretat Social. El balanç social representa el 52% del total de la despesa del sector hospitalari a malalts d'aguts de la XHUP al Vendrell. Concretament del 60% de VAB un 40% es destina a retribucions netes als seus treballadors, quantificats en 506 persones (amb inclusió de personal sotscontractat de cuina, neteja i manteniment) amb un import total de 14 MEURS. Per altra banda, les contribucions en càrregues socials a la Tresoreria de la Seguretat Social ascendeixen al 12% del total de la despesa, amb 4 MEURS.

Respecte als altres grups de retorn, el 41% de la despesa del sector es destina a la compra de serveis. Entre ells destaca el sector farmacèutic, el material sanitari i la subcontractació de serveis exteriors com hosteleria, neteja, manteniment o bugaderia principalment.

Per últim, a través de les retencions de l'IRPF als seus treballadors, pagaments d'IVA i altres tributs d'índole estatal, autonòmic i municipal, el sector hospitalari destina un 7,4% del total de la seva despesa corrent al pagament d'impostos, 3 MEURS aproximadament.

Per tant, el sector hospitalari al Vendrell es caracteritza per un alt grau de retorn al sistema dels seus recursos recaptats via la seva producció, amb un gran balanç social (52%) i fort arrossegament d'altres sectors important de l'economia (41%).

EFFECTE MULTIPLICADOR A LA RIQUESA DE L'ECONOMIA

En aquest apartat es valora l'impacte que transversalment provoca el sector salut sobre la resta de sectors de l'economia utilitzant els ratis d'interrelació del sector amb la resta de l'economia de les taules Input Output de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

En aquest punt, destaquem els ratis multiplicadors de l'economia, els quals indiquen l'efecte final sobre la producció, valor afegit i ocupació de tots els sectors, al incrementar-se en una unitat la producció d'un sector econòmic concret.

1. Multiplicador de la producció (facturació):

El rati del sector corresponent a aquest multiplicador és de 1,3. Això comporta que cada milió d'euros en la producció del sector salut indueix a la producció de 300.000 euros a la resta de sectors de l'economia que hi estan relacionats.

La capacitat dinamitzadora de la producció del sector (35 MEUR) sobre la resta de sectors productius de l'economia aplicant aquest rati, s'estima entorn als 11 MEUR.

Per tant l'aportació a la producció global a l'economia ascendeix a uns 45 MEUR de produïts directament pel sector hospitalari i induït per ell en els altres sectors econòmics.

2. Multiplicador del Valor Afegit Brut (VAB = Sous i salaris + Cotitzacions Seguretat Social + Excedent Brut):

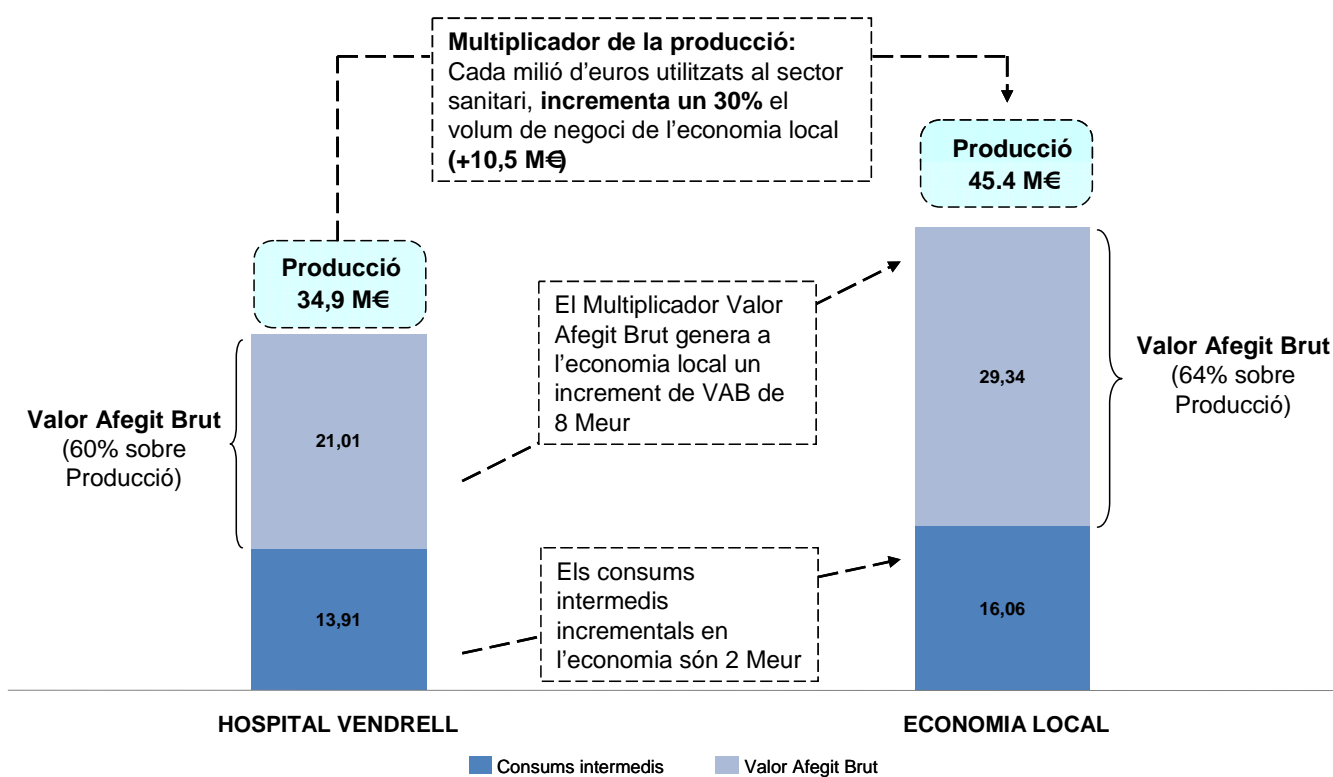
El rati del sector corresponent a aquest multiplicador és de 0,84. Això comporta que cada milió d'euros en la producció del sector salut genera 840.000 euros de valor afegit global en l'economia (tant el propi com el induït).

El sector hospitalari, al ser un sector de serveis, es caracteritza per un alt Valor Afegit, representant en el nostre cas el 60% de la seva producció.

Per tant, el Valor Afegit global a l'economia ascendeix a 29 MEUR, representant un 64% de la producció global (45 MEUR)

La representació gràfica de l'impacte dels dos multiplicadors anteriors és la següent:

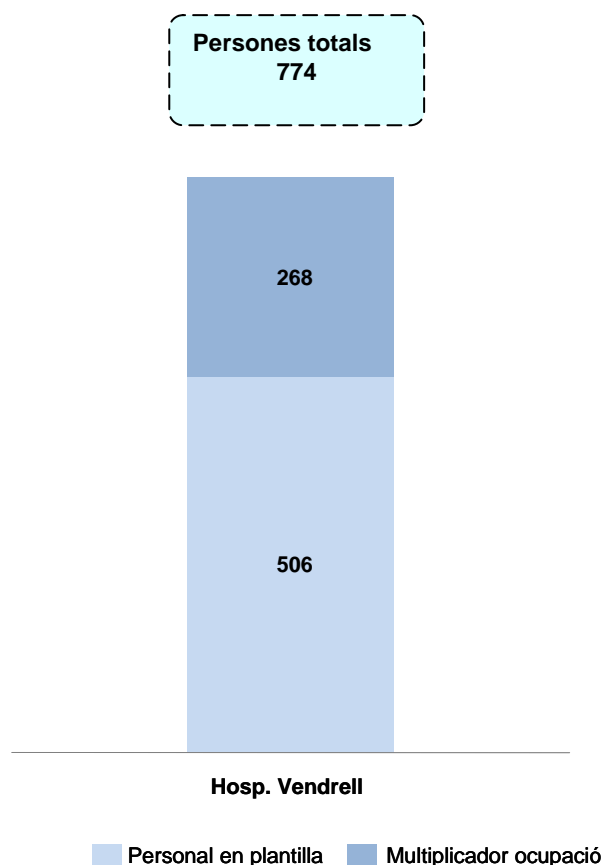

3. Multiplicador de l'ocupació

El següent gràfic reflexa l'efecte dinamitzador del sector sobre la creació de llocs de treball a altres sectors de l'economia mitjançant el multiplicador de l'ocupació. Aquest rati comporta que per cada milió d'euros de producció al sector sanitari, es generen 22 llocs de treball tant del propi sector com en els altres. Aquest rati és força rellevant ja que és un 15% superior a la mitjana de l'economia catalana.

Per tant, l'ocupació total seria de 774 llocs de treball aproximadament, representant el 3,1% del total de població activa del Vendrell i l'1,3% de la població activa del Baix Penedès.

RESUM DE LES PRINCIPALS MAGNITUDS

		TARRAGONA	EL VENDRELL
PRODUCCIÓ	Directe	193	35
	Increment	58	11
	TOTAL	251	46
<hr/>			
LLOCS DE TREBALL	Directe	2782	506
	Increment	1491	268
	TOTAL	4273	774